

Śledztwo Compassion

Tajne śledztwo w sprawie hodowli karpia

Czechy, 2024

Spis treści

Streszczenie.....	3
Podstawowe informacje.....	4
Hodowla karpia w UE.....	5
Wyniki śledztwa.....	6
Najważniejsze wykryte problemy dobrostanowe.....	9
Ochrona prawna.....	14
Zalecenia ustawodawcze.....	15
Wnioski.....	16
Źródła.....	17

ZDJĘCIE Z OKŁADKI: Rampa sortująca na fermie karpia: ryby są trzymane długo poza wodą, Czechy. CIWF, 2024.

Karpie stłoczone w zbiornikach po wyłowieniu z zewnętrznych stawów, Czechy. CIWF, 2024.

Streszczenie

Czechy, Polska, Węgry oraz Rumunia są w czołówce producentów karpia w Unii Europejskiej.

W tych i innych krajach Europy Środkowej karp jest tradycyjnym daniem bożonarodzeniowym. Karpie są często sprzedawane na straganach ulicznych w tygodniach poprzedzających Boże Narodzenie. Niektórzy klienci zabierają je żywe do domu, aby zabić je samodzielnie, co naraża miliony karpie każdego roku na ogromne cierpienie. W Czechach tylko niewielka część karpie jest zabijana i przetwarzana w ubojniach.

W 2024 r. Compassion in World Farming przeprowadziło tajne śledztwo na trzech czeskich fermach karpie, aby prześledzić drogę ryb od hodowli do sprzedaży. W trakcie śledztwa ujawniono poważne problemy związane z dobrostanem zwierząt na kilku etapach cyklu produkcyjnego, w tym podczas wyławiania karpie ze stawu, sortowania, transportu, uboju i sprzedaży żywych ryb konsumentom.

Compassion in World Farming wezwało nowy rząd czeski do zakazania sprzedaży żywych ryb konsumentom i zaapelowało do unijnych władz o szybkie wprowadzenie przepisów regulujących dobrostan zwierząt wodnych, które będą skuteczne i dostosowane do potrzeb poszczególnych gatunków. Przepisy te powinny uwzględniać między innymi zagęszczenie hodowli, jakość wody, warunki transportu i metody uboju. Takie rozwiązania pozwoliłyby chronić nawet miliard ryb, w tym karpie, hodowanych co roku w UE.

Karpie łowione sieciami i podnośnikami z zewnętrznych stawów, układane jeden na drugim, Czechy. CIWF, 2024.

„Śledztwo wykazało poważne problemy z dobrostanem na kilku etapach hodowli, w tym podczas wyławiania karpie ze stawu”

Podstawowe informacje

Obecny naukowy konsensus wskazuje, że ryby są istotami czującymi [1,2,3], co zostało uznane w prawie unijnym już w 2009 roku [4]. Mimo to ryby hodowlane nadal nie są objęte konkretną i skuteczną ochroną prawną [5,6]. W rezultacie nawet 1,1 miliarda ryb hodowanych w UE każdego roku [7] jest narażonych na wiele praktyk, które naruszają ich dobrostan [8]. Przez całe życie ryby hodowlane są każdego dnia narażone na wiele czynników stresogennych, od złej jakości wody po niedbałe traktowanie, długi czas przebywania poza wodą, przedłużające się okresy postu, stresujący transport, jałowe warunki hodowli i niehumanitarny ubój [9,10]. Takie praktyki nie odzwierciedlają woli 9 na 10 obywateli UE, którzy według ostatniego sondażu [11] są zwolennikami silniejszej ochrony ryb hodowlanych.

„W Unii hodujemy do 1,1 miliarda ryb rocznie”

Karpie pozostawione poza wodą na rampach sortujących przez dłuższy czas, Czechy. CIWF, 2024.

Hodowla karpia w UE

Karpie zwyczajne (*Cyprinus carpio*) są jednym z najczęściej hodowanych gatunków ryb na świecie, przy rocznej produkcji przekraczającej 4 miliony ton i obejmującej nawet 8,1 miliarda sztuk [12]. Hodowla karpia jest szczególnie popularna w Azji, ale odgrywa również kluczową rolę w Europie, gdzie zajmuje czwarte miejsce wśród najczęściej hodowanych ryb w UE, z produkcją około 63 865 ton rocznie (ponad 26 milionów sztuk) [7]. Produkcja koncentruje się w Polsce (17 697 ton w 2023 r.) i Czechach (15 903 ton w 2023 r.), które łącznie odpowiadają za ponad połowę produkcji UE [13,14]. Przy średniej wielkości rynkowej około 1,5–3 kg [15,16], oznaczałoby to, że w Czechach hoduje się rocznie od 5,3 mln do 7,9 mln karpia. W Polsce liczbę tę szacuje się na ponad 8,8 mln karpia [7].

W Czechach karp stanowi około 85% produkcji akwakultury. Jednak w 2023 r. tylko 11,6% ryb z czeskich ferm trafiło do ubojni, a największa ich część została przeznaczona do sprzedaży na rynku krajowym (33–36%) lub na eksport (45–49%) [17].

W Polsce produkcja karpia stanowi około 39% całej krajowej produkcji akwakultury oraz około 28% całej produkcji tego gatunku w UE [7].

Sprzedaż żywych karpia odbywa się głównie w tygodniach przed Bożym Narodzeniem. Ryby są wystawiane w zbiornikach na ulicznych straganach, a klienci mogą zdecydować, czy karpie mają być zabite na miejscu, czy wolą zabrać je do domu żywe. Chociaż większość karpia jest zabijana na straganach, niektóre są zabierane do domu i zabijane przez niedoświadczonych klientów. Ta tradycja w połączeniu z brakiem skutecznych praw chroniących ryby naraża karpie na poważne i powtarzające się zagrożenia w całym cyklu produkcyjnym. Aby udokumentować te praktyki i ich wpływ na dobrostan ryb, Compassion in World Farming przeprowadziło tajne śledztwo w trzech czeskich hodowlach karpia, dokumentując problemy związane z dobrostanem na wszystkich etapach ich życia, od połowu w stawach po sprzedaż żywych ryb na ulicznych targowiskach.

Karpie zamknięte w małej części zbiornika przy użyciu metalowych krat przed ważeniem i załadunkiem do ciężarówek, Czechy. CIWF, 2024.

Wyniki śledztwa

Dobrostan karpi na czeskich fermach i przy sprzedaży

Karpie ciasno upakowane w sieciach, w trakcie przenoszenia między stawami i rampami sortującymi, Czechy. CIWF, 2024.

Sortowanie karpi na rampach, podczas którego są narażone na długotrwałe przebywanie na powietrzu, Czechy. CIWF, 2024.

Przeprowadziliśmy tajne śledztwo na trzech fermach karpi w Czechach między październikiem a grudniem 2024 r.

Każdą z nich odwiedziliśmy od jednego do trzech razy, zbierając ponad 1500 filmów i zdjęć w sześć dni.

W Czechach, podobnie jak w Polsce, większość karpi hodowana jest w stawach zewnętrznych, w warunkach zbliżonych do naturalnych [16]. Nasze śledztwo skupiło się zatem na następujących etapach procesu: odławianie ryb ze stawów, sortowanie ryb, transport, głodzenie w zbiornikach hodowlanych, ubój i sprzedaż żywych karpi.

Karpie są wyladowywane z ciężarówek do zbiorników magazynowych, w których nie będą karmione przez nawet miesiąc, Czechy. CIWF, 2024 r.

Żywe karpie są sprzedawane bezpośrednio klientom, którzy przenoszą je w plastikowych workach bez wody, Czechy. CIWF, 2024.

Nasi śledczy najpierw udokumentowali opróżnianie stawów w celu zgromadzenia ryb na niewielkiej przestrzeni, ułatwiając ich odłów. Po obniżeniu poziomu wody pracownicy zbierali ryby używając ręcznych sieci i podnośników, przenosząc je na rampy sortujące, gdzie były rozdzielane według gatunku i rozmiaru.

Część ryb była sprzedawana bezpośrednio klientom na fermie, większość ładowano do ciężarówek i przewożono do magazynów ryb. Tam były przechowywane w zbiornikach przez kilka tygodni w jałowych warunkach, bez pożywienia. Taka głodówka ma poprawić jakość mięsa i usunąć „niepożądany posmak”, który może pojawić się w środowisku stawowym.

Karpie w kontenerach transportowych. Na dnie widoczny jest system natleniający, Czechy. CIWF, 2024.

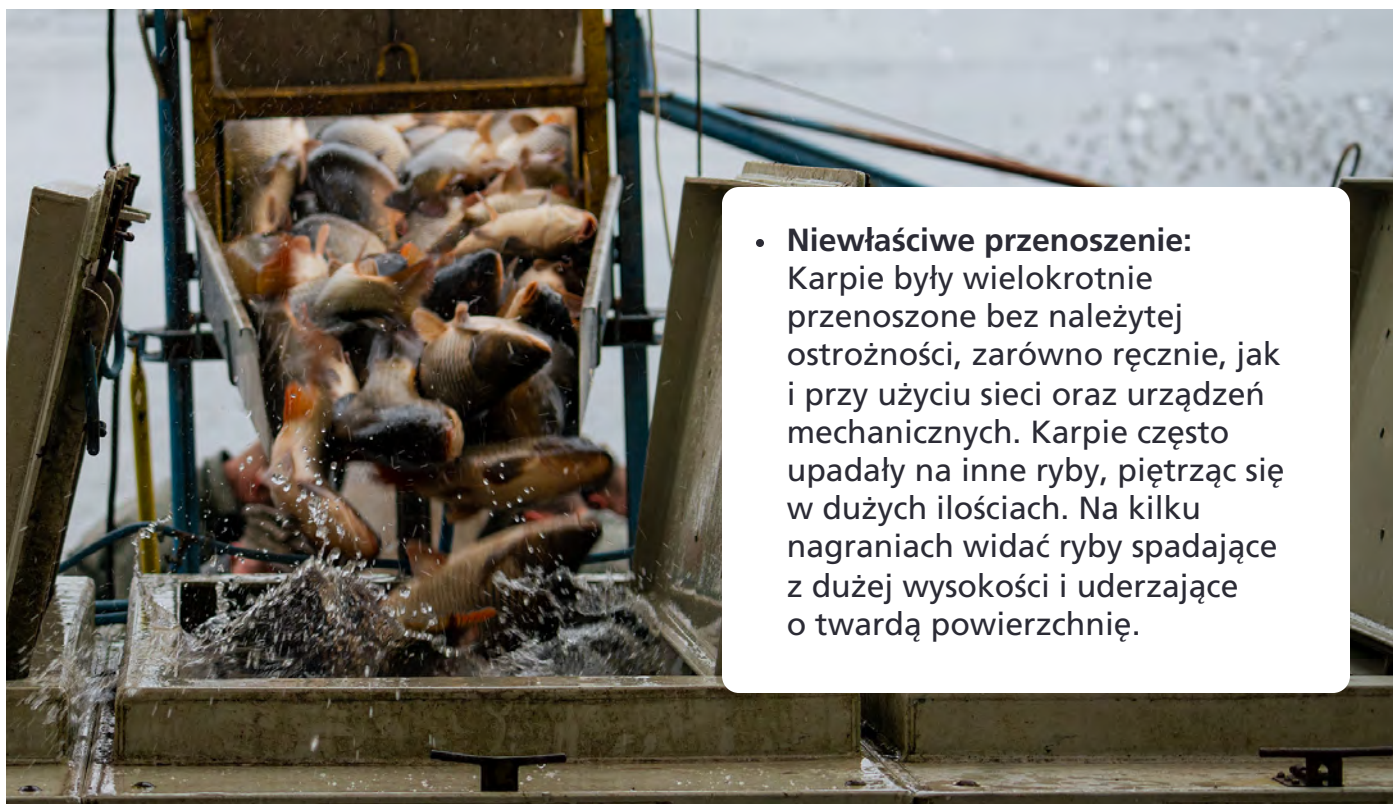
Kryte betonowe zbiorniki, do których trafiają karpie przed zważeniem i przygotowaniem do transportu, Czechy. CIWF, 2024.

Po kilku tygodniach karpie zostały przeniesione podziemnymi tunelami do betonowych basenów, zważone i przygotowane do dalszego transportu. Następnie załadowano je na ciężarówki i przewieziono na uliczne stragany, gdzie większość z nich została zabita i przetworzona na miejscu, a część sprzedano klientom do uboju w domu.

Najważniejsze wykryte problemy dobrostanowe

- **Niewłaściwe przenoszenie:** Karpie były wielokrotnie przenoszone bez należytej ostrożności, zarówno ręcznie, jak i przy użyciu sieci oraz urządzeń mechanicznych. Karpie często upadały na inne ryby, piętrząc się w dużych ilościach. Na kilku nagraniach widać ryby spadające z dużej wysokości i uderzające o twardą powierzchnię.

Łaładunek karpie do zbiorników transportowych za pomocą podnośnika, Czechy. CIWF, 2024.

- **Poważne stłoczenie i zła jakość wody:** Bardzo wysokie zagęszczenie ryb odnotowano na kilku etapach, w tym podczas zbierania ryb ze stawów, łapania sieciami, trzymania w zbiornikach bez pokarmu i podczas transportu. Przepelnienie obniża jakość wody, zmniejsza poziom tlenu, zwiększa ilość odpadów oraz podnosi poziom stresu, ryzyko chorób i obrażeń [9, 18]. Gdy karpie były zbierane ze stawów, śledczy zauważyli trudności z oddychaniem u wielu ryb na powierzchni oraz dziesiątki martwych i umierających ryb. Podwodne nagrania ze zbiorników do głodzenia pokazały ryby z widocznymi ranami, uszkodzeniami płetw, otarciami i poważnymi objawami infekcji.

Stłoczone karpie w zewnętrznych zbiornikach magazynowych, gdzie są przetrzymywane bez pożywienia nawet przez miesiąc, Czechy. CIWF, 2024.

- **Długotrwałe wystawienie na powietrze:**

Karpie były rutynowo przenoszone bez wody. Było to szczególnie widoczne w trakcie sortowania, kiedy ryby były poza wodą przez dłuższy czas, nawet ponad 10 minut. Karpie często przenoszono między zbiornikami w wiadrach lub zbiornikach z niewielką ilością wody lub bez niej, co zwiększało ryzyko stresu, uszkodzenia skrzel i uduszenia.

- **Niewłaściwe warunki przewozu:**

Podczas transportu, żywe karpie były trzymane w bardzo dużym zagęszczeniu, czasami bez odpowiednich systemów natleniania. Załadunek i rozładunek przebiegały niedbale, ryby były upuszczane lub piętrzone jedna na drugiej. Ciężarówki przewożące karpie do straganów często zatrzymywały się wielokrotnie, by rozładować ryby, wydłużając drogę i narażając ryby na ścisk, podduszanie oraz zwiększając ryzyko obrażeń lub śmierci.

Karpie stłoczone w pojemnikach bez wody po wylowieniu ze stawów, Czechy. CIWF, 2024.

- **Niehumanitarny ubój:**

Humanitarny ubój zwierzęcia wymaga jego ogłuszenia (tj. pozbawienia przytomności w mniej niż 1 sekundę) przed zabiciem, aby zminimalizować ból i cierpienie [19]. Na straganach ulicznych pracownicy uderzali karpie w głowę różnymi narzędziami (np. kijem, młotkiem), próbując je ogłuszyć. Jednak często było to nieskuteczne, ponieważ w wielu przypadkach karpie nadal wykazywały oznaki świadomości po uderzeniu (np. nadal się poruszały i oddychały).

Zaobserwowano, że ryby były następnie zabijane poprzez podcięcie gardła za pomocą sekatora lub nożyc.

Karpie, które nie były skutecznie ogłuszone, mogły odczuwać ból i cierpienie przez kilka minut, aż do wykrwawienia [20]. Ubój w domach jest jeszcze mniej humanitarny, biorąc pod uwagę brak odpowiedniej wiedzy i sprzętu do ogłuszania. Ryby są zazwyczaj uderzane różnymi narzędziami domowymi, co może powodować długotrwałe cierpienie.

Karp z widocznymi obrażeniami ważony przed sprzedażą jako żywy, Czechy. CIWF, 2024.

- **Sprzedaż żywych karp i trzymanie ich w domu:**

Niektórzy klienci kupowali żywe ryby i zabierali je do domu w plastikowych torebkach bez wody. Taki transport naraża ryby na silny stres, szok termiczny i ryzyko uduszenia [21,22], zwłaszcza że czas jego trwania jest niepewny. Chociaż karpie są uważane za zwierzęta odporne na brak tlenu, ta okrutna praktyka naraża je na długotrwałe cierpienie [20,23].

Dodatkowo, w domach ryby są często trzymane w nieodpowiednich warunkach, np. w wannach, przez kilka dni bez nadzoru osób przeszkolonych w zakresie dobrostanu zwierząt [24]. Zwiększa to cierpienie, jakiego doświadczają te zwierzęta.

Żywy karp ważony przed sprzedażą, Czechy. CIWF, 2024.

Ekspertyzy naukowe Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dotyczące dobrostanu karpí hodowlanych wskazują na poważne zagrożenia, takie jak ryby próbujące złapać oddech przy powierzchni wody, zmniejszona mobilność spowodowana stłoczeniem, niecelne uderzenia podczas ogłuszania oraz ubój ryb, które są nadal przytomne [25,26].

Nasze śledztwo udokumentowało wszystkie te praktyki, wyraźnie pokazując, że wytyczne EFSA nie są przestrzegane w praktyce. Podobnie, nowo utworzony Ośrodek Referencyjny Unii Europejskiej ds. dobrostanu zwierząt wodnych (EURCAW-Aqua) również opracował materiały naukowe i wytyczne, w których wskazano główne problemy dobrostanowe, takie jak zła jakość wody, długotrwała ekspozycja na powietrze, nieskuteczne ogłuszanie i brak szkoleń personelu [27,28].

Wszystkie te kwestie zostały również wyraźnie potwierdzone w naszym śledztwie, dostarczając dalszych dowodów na to, że obecne praktyki nie są zgodne z dostępną wiedzą naukową.

„Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) wskazał na poważne zagrożenia dobrostanu karpí w hodowli”

Karpie wyławiane ze stawu w przepelnionych sieciach, Czechy. CIWF, 2024.

Ochrona prawna

- W prawie unijnym ryby uznawane są za istoty czujące i formalnie podlegają ogólnym przepisom dotyczącym hodowli, transportu i uboju zwierząt przeznaczonych do spożycia. Brakuje jednak przepisów dotyczących ryb i innych zwierząt wodnych, które chroniłyby je na każdym etapie życia. W rozporządzeniu UE w sprawie uboju zwierząt [29] zasada, zgodnie z którą zwierzęta powinny być chronione przed wszelkim możliwym do uniknięcia bólem, cierpieniem lub niepokojem podczas uboju, ma zastosowanie do ryb, ale są one wyłączone z konkretnych wymogów tego rozporządzenia. W rezultacie ich ochrona pozostaje w dużej mierze niewykonalna, pozostawiając znaczne luki w standardach dobrostanu i umożliwiając kontynuowanie okrutnych praktyk.
- W Czechach dobrostan ryb przy uboju jest prawnie regulowany ustawą nr 246/1992 Coll. o ochronie zwierząt przed okrucieństwem, która wymaga skutecznego ogłuszenia, natychmiastowego wykrwawienia i użycia sprzętu zapewniającego szybki i skuteczny ubój. Ponadto, jako członek Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE), Czechy powinny przestrzegać międzynarodowych zaleceń, zgodnie z którymi ryby muszą być transportowane w odpowiednich warunkach. Jednak nasze nagrania ujawniły rozbieżności między zaleceniami, przepisami i praktykami.
- W Polsce dobrostan ryb wchodzi w zakres ustawy o ochronie zwierząt. Istnieją także zalecenia Głównego Lekarza Weterynarii o transporcie, jednak nie są one wystarczające, by uniknąć nieodpowiednich praktyk.

Karpie ważone w metalowej skrzyni przed załadowaniem do ciężarówek, Czechy. CIWF, 2024.

Zalecenia ustawodawcze

Na poziomie unijnym

Pracownicy niedbale przenoszą karpie na rampach sortujących, Czechy. CIWF, 2024.

Instytucje europejskie omawiają obecnie przyjęcie nowego rozporządzenia w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu. Projekt opublikowany przez Komisję Europejską w 2023 r. ma zawierać szczegółowe wymogi dotyczące ochrony ryb i innych zwierząt wodnych. Compassion in World Farming popiera to rozporządzenie i wydało również zalecenia dotyczące dobrostanu zwierząt wodnych w ramach przeglądu rozporządzenia UE w sprawie transportu zwierząt ([Zalecenia dotyczące dobrostanu zwierząt wodnych podczas transportu w UE](#)). [30].

Niezwykle istotne jest także uwzględnienie ryb i innych zwierząt wodnych w planowanej nowelizacji unijnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, wraz z ogólnymi i szczegółowymi wymogami dotyczącymi hodowli i uboju zwierząt wodnych. Przepisy te powinny opierać się na aktualnych opiniach naukowych EFSA i EURCAW-Aqua.

Wnioski

Nasze śledztwo wykazało poważne problemy związane z dobrostanem karpia w czeskich fermach

We wszystkich lokalizacjach karpie były wielokrotnie narażane na poważne stłoczenie, złą jakość wody, niedbałe obchodzenie się, długotrwałe wystawienie na działanie powietrza i nieskuteczne ogłuszanie, co skutkowało niehumanitarnym ubojem. Praktyki te powodują niepotrzebne cierpienie i są niezgodne z unijnymi wymogami dotyczącymi dobrostanu [4]. Faktycznie, większość udokumentowanych problemów odzwierciedla zagrożenia już zidentyfikowane zarówno przez EFSA,

jak i niedawno utworzoną organizację EURCAW-Aqua jako zagrażające dobrostanowi karpia [25,26,27,28]. Niestety, problemy te nie dotyczą wyłącznie karpia, ale są powszechne wśród ponad miliarda ryb różnych gatunków hodowanych co roku w UE. Dlatego apelujemy o wprowadzenie silniejszych, skutecznych i dostosowanych do poszczególnych gatunków prawych zabezpieczeń i standardów, które lepiej chroniłyby dobrostan ryb hodowanych w całej UE.

Karpie w przepelnionych metalowych skrzyniach przed załadowaniem do ciężarówek, Czechy. CIWF, 2024.

Źródła

- 1 Brown, C. (2015). Fish intelligence, sentience and ethics. *Animal cognition*, 18(1), 1-17.
- 2 Chandroo, K. P., Duncan, I. J., & Moccia, R. D. (2004). Can fish suffer?: perspectives on sentience, pain, fear and stress. *Applied Animal Behaviour Science*, 86(3-4), 225-250.
- 3 Sneddon, L. U. (2019). Evolution of nociception and pain: evidence from fish models. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 374(1785), 20190290.
- 4 http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2008/art_13/oj
- 5 Giménez-Candela, M., Saraiva, J. L., & Bauer, H. (2020). The legal protection of farmed fish in Europe: analysing the range of EU legislation and the impact of international animal welfare standards for the fishes in European aquaculture. In *dA Derecho Animal: Forum of Animal Law Studies* (Vol. 11, No. 1, pp. 0065-118).
- 6 Toni, M., Manciocco, A., Angiulli, E., Alleva, E., Cioni, C., & Malavasi, S. (2019). Assessing fish welfare in research and aquaculture, with a focus on European directives. *Animal*, 13(1), 161-170.
- 7 https://fishcount.org.uk/estimates/farmedfishes/data01/fishcount_global_farmed_fish_estimate.php?selyear=2022&selcountry=*+All+EU27+countries+*&selspecies=*+All+species+*&selsort=Number
- 8 Saraiva, J. L., Arechavala-Lopez, P., Castanheira, M. F., Volstorf, J., & Heinzpeter Studer, B. (2019). A global assessment of welfare in farmed fishes: The FishEthoBase. *Fishes*, 4(2), 30.
- 9 Huntingford, F. A., Adams, C., Braithwaite, V. A., Kadri, S., Pottinger, T. G., Sandøe, P., & Turnbull, J. F. (2006). Current issues in fish welfare. *Journal of fish biology*, 68(2), 332-372.
- 10 Conte, F. S. (2004). Stress and the welfare of cultured fish. *Applied Animal Behaviour Science*, 86(3-4), 205-223.
- 11 <https://www.ciwf.eu/media-and-news/news/9-out-of-10-people-across-europe-want-better-protection-for-farmed-fish/>

Źródła

- 12 https://fishcount.org.uk/estimates/farmedfishes/data01/fishcount_global_farmed_fish_estimate.php?selyear=2022&selcountry=&selspecies=Common%20carp&selsort=Number%22
- 13 FAO. 2024. The State of World Fisheries and Aquaculture 2024 – Blue Transformation in action. Rome.
- 14 <https://www.fao.org/fishery/en/statistics/software/FishStatJ>
- 15 Adámek, Z.; Linhart, O.; Kratochvíl, M.; Flajšhans, M.; Randak, T.; Policar, T.; Masojídek, J.; Kozák, P. Aquaculture the Czech Republic in 2012: Modern European prosperous sector based on thousand-year history of pond culture. *Aquac. Eur.* 2012, 37,5–14.
- 16 Pietsch, C., & Hirsch, P. (Eds.). (2015). *Biology and ecology of carp*. CRC Press.
- 17 Ministerstvo zemědělství. 2024. Situační a výhledová zpráva: Ryby 2024. Prague, Ministerstvo zemědělství.
- 18 Brown, C., & Dorey, C. (2019). Pain and emotion in fishes–fish welfare implications for fisheries and aquaculture. *Animal Studies Journal*, 8(2).
- 19 Lines, J., Robb, D. H., Kestin, S. C., Crook, S. C., & Benson, T. (2003). Electric stunning: a humane slaughter method for trout. *Aquacultural Engineering*, 28(3-4), 141-154.
- 20 Robb, D. H. F., & Kestin, S. C. (2002). Methods used to kill fish: field observations and literature reviewed. *Animal welfare*, 11(3), 269-282.
- 21 Schuck-Paim, C., Alonso, W. J., Pereira, P. A., Saraiva, J. L., Cerqueira, M., Chiang, C., & Sneddon, L. U. (2025). Quantifying the welfare impact of air asphyxia in rainbow trout slaughter for policy and practice. *Scientific Reports*, 15(1), 19850.
- 22 Cook, K. V., Lennox, R. J., Hinch, S. G., & Cooke, S. J. (2015). Fish out of water: how much air is too much?. *Fisheries*, 40(9), 452-461.
- 23 Rahmanifarah, K., Shabanpour, B., & Sattari, A. (2011). Effects of Clove Oil on Behavior and Flesh Quality of Common Carp *Cyprinus carpio* L.) in Comparison with Pre-slaughter CO2 Stunning Chilling and Asphyxia. *Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 11(1).

Źródła

- 24** Lambooi, E., Pilarczyk, M., Bialowas, H., Van den Boogaart, J. G. M., & Van de Vis, J. W. (2007). Electrical and percussive stunning of the common carp (*Cyprinus carpio* L.): Neurological and behavioural assessment. *Aquacultural Engineering*, 37(2), 171-179.
- 25** European Food Safety Authority (EFSA). (2009). Species-specific welfare aspects of the main systems of stunning and killing of farmed Carp. *EFSA Journal*, 7(4), 1013.
- 26** Scientific Opinion of the Panel on Animal Health and Welfare on a request from the European Commission on animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish: carp. *The EFSA Journal* (2008) 843, 1-28
- 27** Mladineo, I., Kresalova, T., Adamek, M., Holcakova, A., Mitropoulou, A., Papaharisis, L., Samaras, A., & Pavlidis, M. (2024). On Farm Score for Common Carp Transport and Harvest. Zenodo.
- 28** Mladineo, I., & Papaharisis, L. (2024). Welfare Indicators for Common Carp and European sea bass during live transportation and at harvest: short review. Zenodo
- 29** Council Regulation (EC) No 1099/2009 of 24 September 2009 on the protection of animals at the time of killing <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/1099/oj/eng>
- 30** <https://www.ciwf.pl/kampanie/przerybane/zalecenia-transport-ryb/>

Duszący się karp na rampie do sortowania, Czechy. CIWF, 2024

Compassion in World Farming Polska

ul. Marszałkowska 28A/15

00-576 Warszawa

WWW: ciwf.pl

Compassion in World Farming Polska jest organizacją pożytku publicznego z potwierdzonym wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym (nr 0000484066) i uprawnieniami do otrzymywania 1,5% podatku.